

Chiếc đồng hồ một kim

Văn Chinh

Không nhớ từ bao giờ chúng tôi không thường liên hệ với nhau? Vậy mà gần hai chục năm, suốt những năm sáu mươi thế kỷ trước, giá có ai tiên đoán rằng hai nhà chúng tôi rồi sẽ cách mặt và đầy nghi kỵ như hiện thời, thì không ai trong chúng tôi tin nổi. Từ khi bố tôi được chia căn hộ ngoại thành, chấm dứt cảnh chen vai thích cánh mỗi sớm mai nhăn nhó trước nhà xí công cộng? Không phải, sau đó Quách thậm chí còn rất hay lên chỗ tôi vẽ nhờ. Nghèo, lại quen chen chúc cả đời, chúng tôi chỉ dùng hết có ba buồng kê cả phòng khách, phòng thứ tư nhà đất quy định làm phòng khách thì Quách nhanh chóng biến thành xưởng vẽ của mình. Mẹ tôi cần nhần, bố tôi bảo: Con cái muốn nên người thì phải chơi với trẻ con Tàu. Nhưng hai nước đang đánh nhau đó thôi? Đó là việc của người lớn. Bố tôi chỉ nói thế rồi ra hiệu định chỉ tự do ngôn luận bằng cách lấy cuốn Tam Quốc diễn nghĩa chữ Hán, dù sồn rách nhưng vẫn là chữ Hán, ra đọc, rồi dịch cho tôi nghe. Tôi rất hoang mang, vì bố tôi vừa dịch vừa bắt bẻ dịch giả quốc doanh, bất chấp bản dịch ấy đã có cả một cụ nghề hiệu đính. Tôi không dám cãi. Về sự cảm đoán, bố tôi không thua bất cứ một người Tàu thủ cựu nào.

Có vẻ như tính cách bố tôi chả phải do vốn Hán ngữ không ra ngoài cuốn Tam quốc diễn nghĩa hun đúc, thậm chí, ông đã rất kính phục La Quán Trung ở chỗ viết chính thống nhưng cái giả dối của anh Lưu Bị vẫn phơi bày được và cái chết ở thành Bạch Đằng của Lưu đi đến chấm dứt nhà Hán bốn trăm năm là hệ quả tất yếu của tính cách ấy. Ông ta biết đánh Ngô là sai chiến lược, Khổng Minh đã nói thế, nhưng Trương Phi không biết thế. Phi chỉ biết có tín nghĩa nên họ Lưu đã sa vào bẫy của chính mình; ông ta đã vì nghĩa nhỏ mà quên mất lý tưởng ban đầu là phục hưng cơ đồ nhà Hán - một ngọn cờ ông ta vẫn dùng để gây vốn chính trị. Tôi ngờ rằng số Hán ngữ của bố tôi chỉ vừa đủ để ông trở thành Phó Giám đốc Xí nghiệp xe đạp hợp doanh vốn là của ông thân sinh ra Quách. Là Phó, nhưng phó thực quyền, còn là trưởng, nhưng ông chủ cũ chỉ có hư danh. Có lần Quách hỏi bố, bố ơi, sao làm giám đốc mà bố chỉ có ậm ừ mặc cho xí nghiệp ngày một thua lỗ? Ông chủ cũ nói tiếng Việt không sõi lắm, nhưng đủ để tôi hiểu rằng, bên Trung Quốc cũng vậy, cái này không sai a, cái này Trung Quốc bảo đúng a!

Quách và tôi có số phận kỳ lạ. Năm 1960, khi chúng tôi chỉ mới thôi mặc quần cộc, đã đánh trống cà rùng đi khắp các phố hồ cải tạo tư bản tư doanh, loa cứ chĩa vào ngôi nhà sâu hoắm hoắm của Quách mà đả đảo. Quách hồ to nhất, đơn giản vì nó khỏe nhất. Mấy phút sau, ông bố của Quách quần áo tề chỉnh chạy ra, tôi đã dợm chân bỏ chạy, chúng tôi sợ nhất món võ Tàu dù chưa bao giờ có đứa nào trong chúng tôi thật mắt nhìn thấy; thì ông lại hồ đả đảo cùng với chúng tôi, giọng lơ lớ tả tảo a! Khi bắt đầu đi học, Quách có tiêu chuẩn vào trường Tiểu học Tân Hoa, tôi nhất mực đòi bố phải cho học cùng Quách, vậy mà thành. Nhà tôi thuê là nhà của Nhà nước, nhưng thực chất đó là một phòng của ngôi biệt thự nhà Quách trước đó vẫn ở, nay đã dọn xuống ở nhà kho. Như thế, chúng tôi cũng coi như ở phố Tàu, em gái tôi cũng học Tiểu học Tân Hoa. Học Tiểu học Tân Hoa thì vẫn $2 + 2 = 4$ thôi, chỉ có thêm môn Hán ngữ tân thời, nên cũng coi như chả hơn gì. Chỉ hơn được cái là đi học trên cái xe đạp tự chế của Quách tiên sinh, chở năm đứa con của hai nhà. Nhà Quách gồm Quách, Quân rồi Bân; còn nhà tôi, tôi chỉ có một em gái tên là Quế. Các bậc cao niên ở Hà Nội hẳn còn nhớ những năm sáu mươi trước, sáng sáng thấy cái xe đạp dị hình, mỗi yên xe nằm trên một bánh xe, ổ trục của nó gắn với bàn đạp và xích líp truyền tải. Người chế xe không nhằm làm giảm lực cho kẻ sử dụng, bắt các chú nhóc phải vận động nhiều hơn là đi bộ và không thể dựa dẫm; đứa nào lười đạp xích xe vấp ngay và bánh xe cũng sên sệt mãi trên đường ngay lập tức. Một nhưng vui.

Rất tiếc là bố tôi đã bắt lực trong việc điều hành xí nghiệp hợp doanh, ông cũng không thể tự chế ra cái xe đạp hợp tác tự nguyện như Quách tiên sinh với các cộng sự của mình, xí nghiệp thua lỗ, đời sống chúng tôi gieo neo triền miên. Đó là những năm ăn độn khoai lang, ngô rang ngựa, hạt bo bo rồi sấm lốp xe đạp. Bố tôi lo nghĩ thành bệnh nói nhiều. Hàng ngày, cứ sau bữa cơm chiều, bố tôi lại tập hợp cả lũ chúng tôi ngồi ngay ngắn nghe ông giảng về chính sách thắt lưng buộc bụng và không được trộm cắp. Tôi nói bố để

cho anh em chúng con học kéo mai đến lớp không thuộc bài bị chúng nó ê. Ông bảo học đốt đi một tí không chết ai, chứ trộm cắp lãng phí tài sản xã hội chủ nghĩa thì sụp đổ cơ đồ. Vậy rồi ông thao thao bất tuyệt về cơ hội được thử thách lòng trung thành với sự nghiệp trong đói khát khiến chúng tôi cảm động chảy nước mắt còn ông thì ngất xỉu. Mẹ tôi hú gọi, Quách tiên sinh điều ngay xe chở bố tôi vào bệnh viện. Tại đây, bố tôi được cho biết ông không cao huyết áp, tim phổi gan dạ dày bình thường, chỉ là do đói quá thôi. Sau khi cho uống sữa, truyền đạm, bố tôi lại về làm việc. Nghĩa là sáng sáng đến xí nghiệp cùng bộ tứ kiểm điểm bàn cách tháo gỡ sự trì trệ cho sản xuất phát triển còn chiều chiều thì gọi chúng tôi lại, ngồi ngay ngắn nghe ông nói về chính sách thắt lưng buộc bụng và cơ hội được thử thách lòng trung thành với sự nghiệp trong đói khát. Vào một trong những buổi tối mà điện của Hà Nội còn màu đỏ, Quách tiên sinh mang đến nhà tôi một hũ sành rượu bồ, trên màng xi trum hết miệng hũ có viết Di dưỡng, bằng chữ Hán, cổ nhiên và bốn con số 1939. Bố tôi không bia rượu, và lại từ mười năm nay bố nằm trên Yên Kỳ mà theo luật thừa kế, hũ rượu thành của tôi. Tôi lại là người khỏe mạnh, cũng ít dùng, chỉ sau mỗi khi nghe các ông bụng bự nói về chống tham nhũng thì mới uống một ly nhỏ, hiệu quả tức thì, huyết áp không tăng. Tiên sinh còn biếu bố tôi hai hộp sữa, một ký đường vàng nói thác ra rằng của Công đoàn thăm bệnh. Sau khi nghe bố tôi nói nốt bài người quân tử thì bàn tiện bắt năng di, tiên sinh nói: Chính ủy. Sao giám đốc lại gọi tôi là chính ủy mãi thế, tôi là phó cho ông, đây là chuyện giữa hai người bạn? Chính ủy cho cậu cả Chi đi bán bánh khoai với cả Quách nhà tôi, cho cô Quế đi làm bánh rán với cô Bân bên tôi rồi bỏ mỗi cho các quán trà, sống được đấy. Có điều luật nào cấm không nhĩ? Mà ông vẫn chưa tiết nóc tư bản tư nhân ư? Ở Việt Nam có câu đói thì đầu gối phải bò thôi, chính ủy a. Lại chính ủy, xí nghiệp be bét chứ có phải trại lính đâu mà chính ủy. Thôi thế này tiên sinh ạ, cái việc cho các cháu sang bên tiên sinh học việc rồi làm thêm, tôi giao cho nhà tôi quyết, coi như tôi không biết gì đây nhé.

Rốt cuộc, chỉ có Quế sang nhà Quách tiên sinh học nghề bánh rán, còn tôi vì sĩ diện mà không làm bánh khoai với Quách. Thực ra, đó là một nghề dễ, khoai lang luộc ráo nước, trộn với bột mỳ quấy loãng có pha màu thực phẩm thành thứ bột như người ta nặn tò he. Quách khác người ở chỗ nó béo tốt trắng trẻo, dùng ngay thân mình mà tiếp thị, từ tiếng Việt sôi nó giả giọng Tàu lơ lớ, rao: Ngô chỉ ăn pánh khoai mà ngô péo tốt tăng tèo a, pánh khoai, pánh khoai a! Mồm nói, mắt nói, tay thì thoăn thoắt nặn bánh thành con lợn, con voi; vừa nhận tiền vừa nói, nói không ngừng nghỉ, xe bánh khoai của nó xúm đông xúm đỏ chả cứ gì trẻ con, người lớn cũng sấn vào chật như nêm cối. Còn tôi nghĩ ra mẹo làm bông y tế. Bấy giờ ngành Y tế nhận bông của Xí nghiệp Bạch Tuyết trong Sài Gòn, đưa ra ga Giáp Nhị chỗ Công ty Dược phẩm Trung ương. Tại đây người ta giao gia công cho người nhà của công ty, thành những cuộn bông 10 gam, cuốn trong loại giấy hãm một mặt nhẵn một mặt ráp, thành thứ con dẩu Bông y tế đóng bằng mực đỏ cứ nhòe nhoẹt, đồ thật mà cứ như đồ dỏm. Tôi nhờ Quách thôi bán cho tôi loại polime hình ống, đến nhờ anh Đông làm ở nhà in lấy cho mấy chữ chì, ghép thành Bông y tế sắc sảo minh bạch. Lại nhờ Quách in lưới cho nhãn 10 gói, có dấu chữ thập đỏ trên nền xanh coban, có chữ Bông y tế đỏ to và loại 10 gói đồ nhỏ. Nó còn chế giúp tôi cái máy dính ni lông bằng điện để dán hai đầu túi bông. Vậy là đồ giả thành đồ thật. Hàng của tôi bán như tôm tươi, không kém gì xe bánh khoai của Quách, ấy là chưa kể, nghề của tôi gần như cũng từ Quách mà ra cả. Quách cứ đi bán bánh khoai ba tháng hè và các sáng chủ nhật là nó đủ tiền ăn học cho đến hết Đại học Mỹ thuật công nghiệp rồi về làm nhân viên thiết kế mẫu xe đạp và vẽ đề can. Tôi cũng nhờ Bông y tế mà tốt nghiệp Bách khoa về làm Trưởng Phòng kinh doanh rồi khi bố tôi nghỉ hưu thì làm Phó Giám đốc kỹ thuật còn cụ Quách tiên sinh thì nghỉ hưu. Quách hợp tác với tôi chế ra xe kiểu dáng Ska của Tiệp, sơn màu xanh cô ban bán cũng rất chạy. Cô cậu nào sĩ, cần thì Quách có ngay một bộ đề can Ska y sĩ phọc, giá chỉ một cây Rubiquen hoặc Hero. Vào năm 1978, chúng tôi đã hút loại thuốc ấy và uống Heinekne. Nhưng sự phồn vinh dựa vào giả tạo không được bao lâu. Bố tôi bảo mẹ tôi nhờ bà mối xuống nhà Quách tiên sinh xin cưới Bân cho tôi. Mẹ bảo chờ thời cuộc thế nào hẵng hay. Bố giải thích, nhà bác Quách mấy đời ở đất này, chúng tôi cộng tác với nhau gần hai chục năm nay, có gì mà ngại. Nhưng bà mối mang câu giả nhời về là nhà gái không đồng ý gả. Bố tôi tức tốc xuống nhà Quách tiên sinh. Hết xằng lại ngọt, hết căng rồi lại vãn vi về nhẽ chữ tín ở đời; nhưng Quách tiên sinh vẫn nhã nhặn từ chối. Chữ tín mỗi thời mỗi khác, chính ủy ạ. Nhưng ngày xưa, khi hai nhà hứa hôn, tiên sinh đã chẳng rằng cả Chi tuổi ngọc, con Bân tuổi Tuất, chúng nó tam hợp; ông Canh Thân tôi Giáp Tý nên hợp cả thông gia lẫn dâu rể. Ông đã nói thế, quên rồi sao? Chính ủy cứ sống bằng tuổi tôi rồi sẽ hiểu a.

Bân theo một bà cô họ về Hồng Kông rồi sang định cư bên Canada. Sau đó, Quách chở bân in lưới lên gửi trên nhà tôi, nhân thể báo tin. Tôi hoang mang hỏi, cụ Quách có về cố hương không? Còn vợ chồng

Quách? Quách bảo, cụ thì bảo cố hương pa ở dưới Văn Điển, còn vợ tao thì nói anh di tản thì em tự tử. Tôi biết Quách ở lại là vì anh là trưởng nam của Quách tiên sinh, nhưng thật không ngờ lý do Bân ra đi lại phức tạp đến thế. Đây là một phần thư Bân viết từ Canada:

“Chi ơi, khi anh đọc những dòng này thì em đang co ro trong xứ lạnh. Thư Hà Nội thường đến vào mỗi chiều, như thế, bên này trời sắp sáng, cái giá lạnh đã tê tái dần và em cũng thiếp đi được. Mỗi người tị nạn được cấp ngay nhà ở, chăn nệm, quần áo chống rét. Nhưng cái giá lạnh trong lòng em thì không một Cục cư trú nào tiên liệu nổi.

Không phải em ít yêu anh, cũng không phải chuyện chính trị chính em gì, chính trị là việc của đàn ông. Em không tin chắc tuyệt đối, nên em hỏi lại anh, khi anh Quách báo tin cho anh, anh có điên đảo không? Có hỏi bao giờ và liệu còn có cơ náu em lại kịp không? Nếu không có câu trả lời, thì tức là em đã đúng. Anh yêu em, đúng. Ngoài em ra, anh không có bạn gái nào, đúng. Nhưng chỉ có thể, anh là người của công việc, của sự nghiệp và nếu chỉ có thể thì em không thể nào chịu nổi. Ba em bảo, anh là người đàn ông chân chính, coi sự nghiệp hơn tình ái. Ngày xưa, ba bảo anh sang làm bánh khoai với anh Quách, anh đã không sang. Ba chỉ nói thế, chứ ba không nói vì sao ba đã hồi hôn chúng ta, nhưng em thì em hiểu và em cũng chắc rằng anh đã hiểu. Còn Quế thì khác hẳn, Quế đã xay bột cùng anh Quân em và tình yêu của họ đã nảy nở. Nhìn tay họ quấn quýt ngào bột, nhìn mắt họ long lanh ngấm nhau, em oán anh vô cùng. Có thể nói, tình ruột thịt giữa hai nhà ta đã đâm chồi nảy lộc ngay dưới tình thần tự chủ tự lập của anh. Em ra đi cũng vì hai người, anh Quân của em và Quế, từ lâu rồi đã là chị của em dù Quế còn kém em vài tháng và đáng ra đã là cô em chồng tài đảm của em. Người Việt Nam đã rất ít khi gả bán kiểu đôi hột, huống gì là ba em mà nhất là vào lúc này? Nên em phải ra đi, dù biết trước chân trời em đến là mịt mù bất trắc. Hẳn là anh cũng biết cho là như vậy, nên em chỉ còn phải xin lỗi về sự ra đi không báo trước mà thôi. Nhưng tính em anh đã biết rồi đấy, em rất sợ nước mắt, nó làm nhũn mủn mọi ý chí kiếm tìm.

Em cầu chúc cho bố mẹ mạnh khỏe, sớm có cháu nội bế bồng. Em của anh: Quách Tú Bân”.

Tôi đã rất buồn nhưng còn hơn thế là một nỗi đau nó khiến tôi buộc phải nhìn lại chính mình, đau nhất là không thể biện minh trước những gì mới chỉ là tiên liệu của Bân. Biết nhau từ nhỏ, yêu nhau có lẽ gần 10 năm rồi, Bân nói năng nhỏ nhẹ, thường chỉ những câu vâng dạ chứ chưa bao giờ em tranh biện hơn thua điều gì, cả với người khác cũng thế. Vậy nên, cùng với gương mặt đầy mà nhẹ nhõm sáng, tôi mới định ninh em là người hiền thực, người sinh ra để làm mệnh phụ phu nhân, làm vợ những quan chức cỡ tôi vươn tới. Cùng với nỗi đau, lại có thêm một bí ẩn của nhà họ Quách mà tôi không sao hiểu nổi, trong khi tôi cứ tưởng mình đã thân thuộc. Cái thằng Quân kém tôi hai tuổi, không mấy khi nó tỏ ra thân thiện với anh rể tương lai, nếu chưa kể đôi khi nó chột nhìn tôi bằng ánh mắt xa lạ.

Mà không chỉ có tôi bị bất ngờ trước chuyện của Quân Quế. Khi tôi đưa Quách xem thư của Bân, nó còn tròn đôi mắt ốc nhồi lên mà nhìn tôi như nhìn kẻ ngớ ngẩn: Bỏ mẹ, có chuyện ấy thật? Bọn này quấy thật! Sau đó, chúng tôi bằng những cách khác nhau đều hỏi em của mình và đều nhận được một câu trả lời duy nhất: Đúng, chúng em yêu nhau. Tôi vội bàn với bố mẹ tôi lo liệu công việc cho chúng nó. Nhưng việc tưởng dễ, hóa khó. Bố tôi chưa muốn gả chồng cho con gái vì tôi là cả, đang tuổi hăm nhăm trung cung, lấy vợ đẹp nhất đời người. Mà chưa lấy được vợ vì chính nhà giai kia hồi hôn. Anh phải lấy vợ đã, em nó mới hai mươi, thằng kia đã hăm hai, đi đâu mà vội. Mẹ tôi vẫn nức nở khen Quân cao ráo lắm tài, nhưng giờ thì ức vì bị từ chối không gả Bân cho tôi, càng phụ họa thêm, nói trắng ra là không gả. Em gái tôi cũng tuổi Mậu Tuất, chẳng phải đùa vờ, nó bảo không gả cũng lấy. Nhà bây giờ rẻ như bèo, hai ba cây vàng được ngay một căn hộ, riêng tiền bỏ ống của nó cũng đủ. Thương ôi, nếu những lời ấy mà vào thời buổi yên hàn thì rồi nếu có kẻ nói đi người nói lại, em gái tôi trước sau gì cũng lên xe hoa. Lại thêm chuyện này nữa, thằng Quân đang làm thợ chính ở Quốc doanh đồng hồ bị mất việc. Bố tôi, nhân danh Phó chủ tịch Hội hữu nghị Việt Trung thành phố, làm hẳn tờ công văn xác nhận thân nhân nhà họ Quách. Nhưng lão thủ quỹ ở đó khẳng khái bảo thằng Quân nó giỏi lắm, khóa nào nó cũng mở được, mã kết khó mấy nó cũng lần ra. Để nó ở đây, mất quỹ tôi không chịu trách nhiệm. Sau, tôi mới biết lão thủ quỹ có con gái đòi lấy Quân không được, đặt điều bảo bố vậy. Mỗi sự kiện đều có những kẻ tìm cách xen ý đồ cá nhân như thế, âu cũng là điều khó tránh.

Chính Quách nhảy bổ lên Nghĩa Tân tìm tôi, kéo tôi lên Hữu Nghị Quan lôi hai kẻ bắt trị về. Chúng tôi chạy xe Honda 67, thay nhau cầm lái, từ tám giờ tối đến ba giờ sáng thì gặp hai đứa ở trong đồn Cửa Khẩu. Họ giải thích Quân có thể đi, còn cô Quế muốn đi phải có giấy kết hôn, nếu không thì phạm tội vượt biên. Thoạt đầu chúng tôi tìm kế hoãn binh, vận động cả hai, về làm đăng ký kết hôn rồi sẽ đi, cũng chưa muộn gì. Quế bảo, chả ăn thua, chúng em đã lên phường, họ bảo kết hôn giả vờ để đi tẩn, bây giờ đang có nhiều vụ như thế lắm, cứ để chúng tôi thẩm tra kỹ càng, việc lấy nhau là việc của trăm năm đi đâu mà vội. Quách bảo, sao nghe nói chúng mày có vàng? Quân nói, có mấy cây, đưa cả rồi đấy chứ, nhưng cứ thay ca luôn xoành xoạch. Rốt cuộc, cả chúng tôi, cả Quế thống nhất để Quân đi, vài ba năm yên hàn rồi sẽ tính. Chúng tôi để hai đứa ngồi riêng với nhau. Không biết chúng nói với nhau thế nào, đến sáng thì Quế đưa nốt cái lắc năm chỉ cho Quân làm vốn ăn đường còn chúng tôi kẹp ba chờ Quế xuôi Hà Nội.

Nhưng người tính không bằng giờ tính. Mãi mười hai năm sau, năm 1990, khi cụ Quách lâm chung, Bà từ Canada bế cháu ngoại về chịu tang, Quân thì vẫn bật vô âm tín. Em gái tôi quần khăn xô khóc cụ Quách như con dâu khóc bố chồng, sau đấy thì xuống tóc đi tu. Chính tay tôi vuốt mắt cho cụ Quách. Đó là đôi mắt mang mang cố quốc, cả đời. Nhưng trước khi nhắm lịm, niềm cố quốc chợt trở nên gấp gáp mà ánh lên niềm nuối tiếc cả trần gian. Khổ thân cụ, khi còn sống thì này với nọ, còn bây giờ thế giới chỉ là một, là Trần Gian mà bên kia là Âm Ty suối vàng, lát nữa cụ sẽ đến. Khi lâm chung, cụ Quách còn hỏi tên thằng cháu ngoại, biết nó tên Chi, cụ nở nụ cười, cầm tay Bà đặt lên tay tôi rồi nắm chặt chúng lại, bàn tay vẫn còn ấm ấm.

Sau lễ ba ngày, Bà lên Nghĩa Tân một mình thăm vợ chồng tôi. Theo như Bà nói thì em hạnh phúc, mang về bao nhiêu đồ quý biếu bố mẹ tôi, có cả quà cho vợ con tôi, toàn màu rực rỡ tươi thắm. Nhưng tôi vẫn ngơ ngơ, mãi hôm tiễn em lên sân bay Nội Bài để về quê chồng, em chợt ứa nước mắt hỏi tôi: Anh ơi, chứ tiềm kiếm được bằng bán bánh khoai, bằng bông y tế nó có tội tình gì mà rẻ rúng nó hờ anh? Mà cứ đồ xô đi làm ông này bà nọ? Tôi đáp quấy quá rằng làm bông y tế hay làm giả để can xe là gian lận sở hữu kiểu dáng công nghiệp. Bà chưa chát cười: Anh sống giàu sang bằng lương cả đấy ư? Tôi chỉ còn biết giả vờ thơm thằng con trai của Bà mà che giấu bộ mặt đỏ gay đỏ gắt.

Mãi hôm làm lễ thất tuần Quân mới về được, trong bộ dạng một sĩ quan quân đội sao mũ ấn vào trong. Tôi hiểu tại sao Quân mặc thế. Quân đã là kiểm sát viên cao cấp của Viện Kiểm sát thành phố Nam Ninh. Quân mang lên trao cho mẹ tôi cái lắc vàng của Quế đưa ngày li biệt, Quân cũng trình cho tôi xem giấy chứng nhận Quân vẫn chưa lấy vợ, có đề nghị Đại sứ quán tạo điều kiện để Quân kết hôn. Sau khi bố tôi dịch cho mẹ tôi nghe thì bà khóc nức lên, bảo rằng "vợ anh" đưa nó đi tu rồi. Tu? Tu ở chùa nào? Không ai rõ, tôi luôn để ý tìm em nhưng cứ nghe nói đang ở chùa nào khi tới thì ở đây lại bảo em vừa đi chùa khác. Lúc chia tay, Quân trao cho tôi cái đồng hồ, nói: Em gửi cho Quế cái đồng hồ em tự chế, anh đừng thấy nó chỉ có một kim mà nghĩ nó hỏng, nó vẫn đang chạy đấy.

Tôi ngó qua chiếc đồng hồ sau khi Quân ra đi. Nó hình vuông, vỏ bằng bạc, to vừa bằng nắp dưới cái bật lửa Zippo mà Quân vừa tặng tôi và chỉ có một kim thật, kim bằng bạch kim và đang chỉ đúng con số 12. Tôi cất nó vào tủ áo em tôi, cũng với cái lắc vàng tích tụ từ những năm bánh rán.

Lại cũng như Quân, em gái tôi chỉ trở về khi sắp làm giỗ 49 ngày cha. Bố tôi kém cụ Quách bốn tuổi nhưng mất sau cụ chỉ vừa vặn một năm, cho nên chúng tôi chưa bao giờ được ăn giỗ bố của nhau. Em tôi nâu sẫm, không đi xe máy vù vù như sư sãi bây giờ. Em niệm kinh cho cha thâm đêm, hôm sau đòi đi sớm. Giữ không được, tôi bèn đưa kỷ vật của Quân. Em nhìn cái lắc vàng mặt không biến sắc, cả nhìn chiếc đồng hồ một kim cũng vậy. Nhưng tôi giật mình khi thấy chiếc kim đồng hồ chỉ sang con số 1, vậy ra mỗi năm nó chỉ chạy có một giờ? Quế hỏi vì sao anh giật mình? Tôi giảng giải lại cho em, nghe xong em bỗng thẫn thốc rồi òa khóc, giật vội chiếc đồng hồ rồi chạy ra xe buýt. Xe lăn bánh đi ngay./.